

e-novičke

oktober 2015

Dragi bralci, pred vami je oktobrska številka e-Novičk Andragoškega centra Slovenije (ACS). V njej napovedujemo letošnji Letni posvet o izobraževanju odraslih, pišemo pa tudi o številnih dogodkih, ki smo jih izpeljali v preteklem mesecu ali smo na njih sodelovali, in bogatih utrinkih s področja mednarodnega sodelovanja. Seznanjamo z novostmi na EPAL in prihajajočimi posveti. To in še marsikaj zanimivega vam prinašamo v jesenskem času, v katerem nas nikar ne pozabite spremljati. Simona Kavčič, v. d. izvršne urednice e-Novičk.

VSEBINA

DOMAČE NOVICE	3
Letni posvet o izobraževanju odraslih 2015	3
Uspešni enajsti Dnevi slovenskih svetovalnih središč 2015.....	3
ACS in partnerji smo se na 15. F3ŽO povezali v eno generacijo.....	4
Aktivnosti v projektu Svetovanje odraslim v izobraževanju (GOAL)	5
Obisk delegacije iz Bosne in Hercegovine	5
Zmanjšanje neenakosti v zdravju.....	6
Refleksija uporabljene metode kolegialne presoje v omrežju svetovalcev za kakovost.....	6
Razstava Praznik učenja na ogled v Ljubljani in Domžalah	7
Izpeljali smo delavnico Motivacija in samomotivacija – ključ do uspeha	7
TEDEN VSEŽIVLJENJSKEGA UČENJA 2015	7
Razpis Priznanja za promocijo učenja in znanja odraslih za leto 2015 zaključen.....	7
MEDNARODNO SODELOVANJE	8
Mednarodna konferenca Gradimo mostove v izobraževanju odraslih	8
Zaključna konferenca projekta Uresničevanje EPUO v Združenem kraljestvu	8
V Cardiffu so z zanimanjem prisluhnili našim izkušnjam.....	9
Vrednotenje in priznavanje neformalno in priložnostno pridobljenih znanj na Portugalskem.....	10
20 let festivala učečih se odraslih v Švici.....	10
Mednarodni simpozij o vseživljenjskem učenju v Švici	11
Delavnica o uporabi digitalnih medijev za razvijanje ključnih spretnosti	12
O Interesni skupini za vseživljenjsko učenje v Evropskem parlamentu	12
Unescova Priporočila o učenju in izobraževanju odraslih tik pred potrditvijo.....	13
POMEMBNE PUBLIKACIJE	14
Informativno-promocijska brošura o izobraževalni dejavnosti ACS.....	14
Izobraževanje odraslih v Evropi 2015	14

IZ DRUGIH VIROV	14
Podeljene nagrade Republike Slovenije na področju šolstva za leto 2015	14
Vseživljenjsko učenje za življenje in ustvarjanje starejših v družbi prihodnosti	15
Animacijski film o pismenosti odraslih	16
Izšla je nova spletna revija European Lifelong Learning Magazine	16
Umovadba za bistre možgane v poznih letih	17
EPALE	17
EPALE približujemo njegovim uporabnikom	17
Kaj smo na EPAL objavili v zadnjem mesecu?	18
Tematske usmeritve v prihodnjih mesecih	19
KOTIČEK JE VAŠ	19
Z LU Kočevje na kočevski tržnici	19
PUM Slovenj Gradec sodeluje v mednarodnem projektu Spoznaj svoj življenjski slog	20
Univerza za tretje življenjsko obdobje LU Kočevje: za vsak okus nekaj	21
Zaključen dvoletni projekt H-CoDe na Andragoškem zavodu Maribor	21
NE PREZRITE	22
Širi obzorja – izkušnje in povezovanje za uspešno vključevanje Romov	22
Dnevni medgeneracijskega učenja v oktobru	22
POSVETI, KONFERENCE	23
KNJIŽNICA ACS	24
Nova številka revije <i>Skillset and match</i>	24
Novo na naših knjižnih policah	25

Seznam najpogostejše rabljenih kratic:

ACS: Andragoški center Slovenije
 CMEPIUS: Center Republike Slovenije za mobilnost in evropske programe izobraževanja in usposabljanja
 EPAL: ePlatforma za izobraževanje odraslih v Evropi
 MDDSZ: Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti
 MIZŠ: Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport
 PUM: Projektno učenje mladih
 CPI: Center za poklicno izobraževanje
 RIC Novo mesto: Razvojno izobraževalni center Novo mesto
 TVU: Teden vseživljenjskega učenja
 F3ŽO: Festival za tretje življenjsko obdobje
 EAEA: European Association for the Education of Adults (Evropsko združenje za izobraževanje odraslih)

Letni posvet o izobraževanju odraslih 2015

Deležniki v izobraževanju odraslih se vsako leto srečamo na skupnem dogodku, namenjenemu pregledu dosežkov ter informiranju in razpravam o novostih na našem področju dela.

Na letošnji posvet vas vabimo **25. novembra** v kongresni center poslovne stavbe **Smelt Ljubljana**. Dogodek v sodelovanju z MIZŠ že šesto leto koordiniramo sodelavci ACS.

Program posveta je v pripravi, skupaj z možnostjo spletne prijave in drugimi informacijami vam bo kmalu dostopen na

[domači strani posveta](#). Vaše prijave bomo sprejemali do 16. novembra.

Veselimo se ustvarjalnega druženja z vami!

Odbor za pripravo LPIO 2015

Uspešni enajsti Dnevi slovenskih svetovalnih središč 2015

Med 23. in 25. septembrom 2015 so potekali že enajsti [Dnevi slovenskih svetovalnih središč](#). Vsa svetovalna središča – središča ISIO – so z različnimi dogodki in dejavnostmi promovirala učenje in izobraževanje ([program dogodkov](#)). Dogodki so bili povezani tako s promocijo možnosti vpisa v formalne in neformalne izobraževalne programe odraslih kot tudi z različnimi vsebinami s področja neformalnega učenja in izobraževanja.

V treh dneh se je zvrstilo več kot 80 različnih dogodkov. Omeniti velja, da so se nekateri zvrstili še pred uradnim datumom, nekateri tudi po uradnem zaključku. Letos nam je uspelo k brezplačnemu sodelovanju pridobiti različna nakupovalna središča in centre (Spar, Qlandia, Citypark, City center, BTC Murska sobota, Velenjka), tako da je tam gostovala večina središč skupaj s partnerji. Poleg stojnic pa so izpeljala še druge vrste dogodkov: brezplačne delavnice in tečaje, kontaktne oddaje na lokalnih radijskih postajah, dneve odprtih vrat v svetovalnih središčih idr.

Dogodke središč smo lahko redno spremljali na družabnih omrežjih ter v medijih. Utrinke z dnevov si lahko ogledate [tukaj](#).

V skupnem časopisu [Info-ISIO 2015–2016](#) smo poleg novosti v formalnem in neformalnem izobraževanju odraslih predstavili še možnosti svetovalne podpore in pomoči odraslim pred potekom izobraževanja in med njim, pri ugotavljanju in vrednotenju že pridobljenega znanja ter možnosti sofinanciranja izobraževanja. Tudi letos niso manjkale zgodbe učečih se

odraslih.

Središča poročajo o zelo dobrih odzivih in obisku udeležencev. S takšnimi skupnimi dogodki povečujemo prepoznavnost središč ISIO v lokalnih okoljih ter možnostih, ki jih odraslim ponujajo, hkrati pa promoviramo možnosti izobraževanja in učenja, namenjenega različnim skupinam odraslih. Odrasle pa smo gotovo spodbudili k premisleku o možnostih izobraževanja in učenja ter o koristih, ki jim jih prinašajo.

Mag. Andreja Dobrovoljc (andreja.dobrovoljc@acs.si), ACS

ACS in partnerji smo se na 15. F3ŽO povezali v eno generacijo

»Vsi smo ena generacija!« Pod tem geslom je letos med 29. septembrom in 1. oktobrom v Cankarjevem domu potekal [15. F3ŽO](#). ACS je na tem odmevnem dogodku že četrtrič zapored s svojimi [partnerji](#) predstavil projekte in izdelke, ki so povezani z aktivnim staranjem in medgeneracijskim sodelovanjem.

Naš razstavni prostor je s pisano paletto aktivnosti pritegnil številne obiskovalce vseh generacij. Mimoidoče so navdušile predstavitve ljudi, ki se učijo in imajo kaj pokazati. Tako so se obiskovalci od njih lahko naučili kakšne nove angleške besede, kako nastaja družinsko drevo, kako speči belokranjsko pogačo, ustvarjali so vseživljenjski šopek rož, spoznavali delovanje multimedijskega centra za starejše, tkali na mini statvah, urili ročne spretnosti v origami tehniki, krepili miselne procese s pomočjo besednih iger in še kaj. Na eni od stojnic smo predvajali [video predstavitev dobitnikov Priznanj za promocijo učenja in znanja odraslih](#), ki jih podeljuje ACS. Štiri dobitnice Priznanja ACS ([Marija Metlika](#), [Viktorija Dabič iz Društva Zreli vedež Ptuj](#), [Dušica Kunaver](#), [Lilijana Pahor](#)) so se v vlogi učečih se s svojimi zgodbami o vseživljenjskem učenju odlično zlele s starejšimi in mlajšimi obiskovalci, saj se zavedajo pomena vseživljenjskega učenja, se same nenehno učijo, premeščajo navidezne meje mogočega in so navdih drugim.

Verjamemo, da smo obiskovalce s pogovori in predstavljenimi primeri dobrih praks spodbudili za kakršno koli učenje. Veseli nas, da smo zbrali okoli sto zapisov obiskovalcev o tem, kaj še bi radi znali. Zadovoljni ugotavljamo, da je veliko ljudi zanimalo, kje vse se lahko izobražujejo/učijo. Mnogo starejših smo tako usmerili v [svetovalna središča](#), ljudske univerze, univerze za tretje življenjsko obdobje, društva upokojencev in knjižnice ter jim predstavili povezavo do [Pregleda ponudbe izobraževanja odraslih](#), [izobraževalne ponudbe ACS](#) in [drugih projektov ACS](#).

Festival smo izkoristili tudi za predstavitev dela [razstave TVU](#), poimenovane Praznik učenja.

Festival je ponovno privabil nekaj več kot 15.000 obiskovalcev iz vse Slovenije in tujine. Glede na pozitivne izkušnje sodelovanja na tem dogodku v zadnjih štirih letih verjamemo, da bomo k uspešni izpeljavi festivala s skupnimi močmi prispevali tudi naslednje leto.

Galerijo fotografij z našega razstavnega prostora objavljamo na [FB strani ACS](#).

Mateja Pečar (mateja.pecar@acs.si), ACS

Aktivnosti v projektu Svetovanje odraslim v izobraževanju (GOAL)

Predstavljamo vam aktivnosti, ki jih izvajamo v projektu **Svetovanje odraslim v izobraževanju (GOAL)**, v katerem poleg ACS sodelujeta tudi MIZŠ (nosilec projekta v Sloveniji) in CPI.

Pripravili smo analizo stanja in slovenske strokovne literature na področju svetovalne dejavnosti za odrasle v Sloveniji. Pripravljamo model svetovanja za manj izobražene odrasle, kjer bosta svetovalno dejavnost izvajala v partnerstvu svetovalno središče in šolski center. Izbrali smo že organizacije iz dveh slovenskih regij.

Pripravljamo se na usposabljanje za izvedbo procesa evalvacije pri našem angleškem partnerju v Londonu, intenzivno pa potekajo tudi priprave na organizacijo in izvedbo drugega mednarodnega srečanja projektne skupine v Sloveniji.

Več o aktivnostih lahko preberete v [daljšem članku](#).

Mag. Andreja Dobrovoljc (andreja.dobrovoljc@acs.si), ACS

Obisk delegacije iz Bosne in Hercegovine

Med 15. in 18. septembrom se je v Sloveniji mudila 14-članska delegacija iz Bosne in Hercegovine, v kateri so bili predstavniki ministrstev za izobraževanje vseh kantonov, med njimi tudi trije ministri. Namen obiska je bil bolje spoznati naš sistem izobraževanja odraslih s poudarkom na predstavitvi neformalnih programov, saj je, podobno kot pri nas, ali pa kar po celem svetu, izobraževanje odraslih razumljeno predvsem kot formalno in poklicno izobraževanje.

Štiridnevni obisk smo, kot so naši gostje že vajeni, zapolnili do zadnje minute. Prvi dan smo predstavljali središča in projekte ACS-a, popoldan pa so se nam pridružili naši partnerji, ki v prvi vrsti sicer niso izobraževalci odraslih, so pa na tem področju še kako dejavni. Tako so svoje izkušnje z nami delili Marina Hrs in Ksenija Orel iz Mestne knjižnice Izola, Matej Cepin iz Socialne akademije in Marija Imperl iz KTRC Radeče. Drugi dan smo poslušali predstavitve MIZŠ, MDDSZ ter Filozofske

fakultete Univerze v Ljubljani, popoldan pa smo obiskali CPI. Tretji dan smo obiskovali ponudnike izobraževanja odraslih in skušali prikazati različnost organizacij. Kot primer so nam služili CDI Univerzum Ljubljana, Šolski center za pošto, ekonomijo in telekomunikacije ter Glotta Nova. Zadnji dan pa smo bili v Črnomlju, kjer so za nas s celodnevним programom tradicionalno dobro poskrbeli ZIK-ovci (Zavod za izobraževanje in kulturo Črnomelj). Vsem, ki so nas ob takšnih priložnostih pripravljeni sprejeti ali nas obiskati ter z nami deliti izkušnje, k temu pa dodati kakšno kavo, kos potice, smo nadvse hvaležni.

Poln program, da se kolegi tako zlahka ne otresejo stereotipa o delavnih Slovencih, bo, verjamemo, pripomogel k snovanju sistema in projektov ter razvijanju partnerstev za sodelovanje v prihodnje.

Darijan Novak (darijan.novak@acs.si), ACS

Zmanjšanje neenakosti v zdravju

V sodelovanju z ACS je Nacionalni inštitut za javno zdravje (NIJZ) 8. 10. 2015 v Zrečah izpeljal posvet in spopolnjevanje mentorjev v Programu PUM o sodelovanju pri promociji in spodbujanju zdravega življenjskega sloga v skupini osipnikov oz. mlajših odraslih, ki niso zaposleni in niso vključeni v izobraževanje ali usposabljanje (tako imenovani »NEET youth«).

Namen srečanja sta bila predstavitev in usposabljanje za izvajanje programa Promocija Zdravja v skupini osipnikov, ki so ga razvili v PUM Murska Sobota in ga pilotno preizkusili v PUM Murska Sobota in v PUM Celje. Obe izvajalski organizaciji sta predstavili svoje izkušnje z izvajanjem programa.

Drugi cilj srečanja je bila vzpostavitev partnerske mreže med lokalnimi PUM-i, izvajalci preventivnega zdravstvenega varstva otrok in mladostnikov ter območnimi enotami NIJZ z namenom promocije zdravja v skupini osipnikov in povečanja njihovega vključevanja v preventivni program, ki ga izvaja NIJZ v sodelovanju z [Norveškim inštitutom za javno zdravje](#) ob finančni podpori [Norveškega finančnega mehanizma 2009–2014](#), in se nadaljevalo v regijsko oblikovanih skupinah. V njih so sodelovali izvajalci PUM, območne enote NIJZ in predstavniki zdravstvenih organizacij. Več si preberite v [daljšem članku](#).

Več o projektu Skupaj za zdravje in o srečanju lahko izveste [tukaj](#).

Natalija Žalec (natalija.zalec@acs.si), ACS

Refleksija uporabljene metode kolegialne presoje v omrežju svetovalcev za kakovost

Lani smo v [decembrskih e-Novičkah](#) poročali o tem, da smo v letu 2014 v omrežju svetovalcev za kakovost izobraževanja odraslih v okviru skupne akcije omrežja preizkusili metodo kolegialne presoje. Ena od svetovalk za kakovost, ki je to metodo sama preizkusila prvič, se je še posebej potrudila in pripravila pisno refleksijo o izkušnjah z uporabo te metode.

»V skupni aktivnosti svetovalcev za kakovost v letu 2014 smo svetovalci za kakovost izpeljali kolegialno presojo samoevalvacijskih poročil, ki so nastala v okviru presojanja kakovosti dejavnosti promocije izobraževanja odraslih in animacije odraslih za izobraževanje. Kolegialno presojo smo izpeljali v dvojicah, ki so jih na podlagi pregleda samoevalvacijskih poročil predlagale koordinatorice aktivnosti na ACS ...«

Celotno refleksijo si preberite [tukaj](#).

Refleksijo je opravila svetovalka za kakovost Stanislava Polajžer, Gimnazija in srednja šola Rudolfa Maistra Kamnik (stanislava.polajzer@guest.arnes.si).

Priredila: Jasmina Orešnik Cunja (jasmina.oresnik.cunja@acs.si), ACS

Razstava Praznik učenja na ogled v Ljubljani in Domžalah

V jesenskem času po različnih prizoriščih po Sloveniji nadaljujemo predstavitev razstave TVU, poimenovane Praznik učenja. Z razstavnimi panoji smo tudi letos obarvali razstveni prostor na 15. F3ŽO, kjer je ACS skupaj s svojimi partnerji predstavil projekte in izdelke, povezane z aktivnim staranjem in medgeneracijskim sodelovanjem. Od 5. oktobra do 6. novembra pa bo razstava na ogled obiskovalcem Knjižnice Domžale.

Več o razstavi ter foto utrinke z različnih prizorišč razstav si lahko ogledate na [spletni strani](#). Za postavitve razstave pa se lahko odločite tudi vi, za kar se obrnite na avtorico prispevka.

Erika Brenk (erika.brenk@acs.si), ACS

Izpeljali smo delavnico Motivacija in samomotivacija – ključ do uspeha

Za zaključeno skupino notranjih predavateljev, mentorjev in inštruktorjev iz Nuklearne elektrarne Krško smo 29. in 30. septembra izpeljali delavnico z naslovom Motivacija in samomotivacija – ključ do uspeha. Uspešna podjetja se namreč zavedajo, da so motivirani zaposleni ključni dejavnik za njihovo poslovno uspešnost. Delavnico je vodila zunanja sodelavka ACS, Sandra Bohinec Gorjak.

Delavnica je bila namenjena razmisleku o (samo)refleksiji motivacijskih vzvodov. Udeleženci so se osredotočili na odkrivanje lastnih motivacijskih vzvodov s pomočjo samorefleksivnih tehnik. Spoznali so zavedne in mnoge nezavedne motivacijske dejavnike in kako motivacijske sprožilce naslavljam, da postanejo naši aktivni zavezniki v poslovnem procesu. Med usposabljanjem so udeleženci raziskovali, zakaj in čemu včasih izbiramo prav določeno vedenje in kaj nas motivira ali ne motivira za izbiro tega ali onega vedenja. S pomočjo samomotivacijskih tehnik pa so pridobili praktična in poglobljena orodja, ki jim bodo lahko pomagala pri upravljanju samega sebe v nadaljnjih poklicnih izzivih.

Mag. Zdenka Birman Forjanič (zdenka.birman.forjanic@acs.si), ACS

TEDEN VSEŽIVLJENJSKEGA UČENJA 2015

Razpis Priznanja za promocijo učenja in znanja odraslih za leto 2015 zaključen

Kot že vrsto let doslej je bil tudi letos med 15. septembrom in 14. oktobrom odprt razpis za priznanja, ki jih ACS podeljuje na področju promocije učenja in znanja odraslih tistim posameznikom, skupinam in ustanovam, ki so na tem področju še posebej dejavni in navdihujoči.

Zdaj je na vrsti [komisija](#), pred katero je težka naloga, saj mora med prispelimi predlogi, ki prav vsi prinašajo izjemne kandidate, izbrati tiste, ki še posebej izstopajo. Ko bodo nagrajenci znani, vas bomo o tem seveda obvestili. Z njimi bomo nato posneli video

portrete in jih premierno predstavili ob podelitvi priznanj na Nacionalnem odprtju TVU maja 2016, ko bomo skupaj počastili njihove uspehe.

Simona Kavčič (simona.kavcic@acs.si), ACS

MEDNARODNO SODELOVANJE

Mednarodna konferenca Gradimo mostove v izobraževanju odraslih

ACS v sodelovanju z Andragoškim društvom Slovenije, CMEPIUS-om, Združenjem izobraževalnih institucij in Društvom organizacij za izobraževanje odraslih na srednjih šolah ter podporo MIZŠ in Evropske komisije pripravlja mednarodno konferenco Gradimo mostove v izobraževanju odraslih, namenjeno državam, ki so nastale na področju nekdanje Jugoslavije. Namen dogodka je ponovno vzpostaviti stike z različnimi deležniki, ki se ukvarjajo z izobraževanjem odraslih, in poiskati možnosti za poglobljeno sodelovanje. Iz vsake države vabimo od 5- do 10-člansko delegacijo, ki naj bi jo sestavljali izobraževalci odraslih, pa tudi predstavniki politike in nevladnih organizacij, ki posegajo v področje.

Dvodnevna konferenca bo potekala 7. in 8. decembra 2015 v Ljubljani. Prvi dan bomo spoznavali raznovrstnost sistemov izobraževanja odraslih ter dobre prakse, ki jih izvajajo v omenjenih državah. Drugi dan bomo v skupinah aktivno sodelovali na treh področjih: priznavanje in vrednotenje neformalnega učenja, vključevanje ranljivih skupin v izobraževanje in učenje ter odgovornosti države in civilne družbe v izobraževanju odraslih. Te teme trenutno predstavljajo le delovni okvir pogovorov, saj smo

povabljeni pozvali, da tudi sami imenujejo teme, ki bi jih radi obravnavali. Program je torej še v oblikovanju.

Prijava bo predvidoma od 20. oktobra do 10. novembra mogoča na naslovu <http://pro.acs.si/gm2015/prijava/>. Nato bomo vedeli, kdo pride od kod, že zdaj pa lahko potrdimo, da bo udeležba dovolj široka za kakovostno delo. Želimo si, da bi konferenca postala tradicionalna, da bi se uspešneje povezovali in izmenjevali izkušnje, ideje in dobre prakse ter skupaj pripravljali projekte in razvojne naloge v izobraževanju odraslih.

Darijan Novak (darijan.novak@acs.si), ACS

Zaključna konferenca projekta Uresničevanje EPUO v Združenem kraljestvu

Nacionalni koordinator uresničevanja Evropskega programa za učenje odraslih (EPUO) v Združenem kraljestvu (ZK) je Nacionalni inštitut za nadaljevalno izobraževanje odraslih ([NIACE](http://niace.ac.uk)). Njihove dejavnosti so bile v letu 2015 usmerjene v ugotavljanje učinkov izobraževanja odraslih v vseh štirih administrativnih enotah, v Angliji in Severni Irski ter na Škotskem in Valižanskem. Tam so organizirali po štiri forume (t. i. impact forums) različnih deležnikov ter oblikovali spoznanja in priporočila za delo v prihodnje. Eno ključnih spoznanj je bilo, da se je treba pri zagotavljanju informacij za podatkovno podprto odločanje še bolj osrediniti na dejanske učinke, ne pa le ustvarjati zbirke statičnih podatkov, izsledkov raziskav, primerov dobre prakse in projektov.

NIACE je torej z namenom soočiti različne poglede na to, *kaj* meriti in *kako*, 10. in 11. septembra v Londonu organiziral konferenco z naslovom *Realising impact: Making a difference through adult learning*. Pri tem so posebno pozornost namenili pristopom za merjenje učinkov pri slabo izobraženih. Predstavitve in pogovori pa so tekli tudi okrog vprašanja, kako pridobljene informacije učinkoviteje uporabiti pri odločanju in tako spodbuditi želene spremembe. Izpostavljen je bil pomen ozaveščanja in spodbujanja na vseh ravneh – politični, strokovni in praktični. Priznana gosta, Simon Field iz OECD (Organisation for Economic Co-operation and Development) ter znani ekonomist in statistik, Tim Harford, sta se izrazito zavzemala za temeljito in osmišljeno raziskovalno delo ter uporabo njegovih spoznanj v praksi. Field je opozoril: »Vlagatelji sredstev v izobraževanje odraslih želijo dokaze o tem, da ima tisto, v kar vlagajo, posledice (še zlasti na trgu dela, op. p.), ne pa le, da je prijetno.«

Med nastopajočimi so bili predstavniki vseh štirih forumov, ki so poročali o delu v omenjenih administrativnih enotah in predstavili številne primere uspešnih praks. Z nami so bili tudi glasniki EPALE UK ter učeči se. Slednji so nam delali družbo na slovesni večerji in s svojimi izpovedmi dokazali, da so najprepričljivejši zagovorniki izobraževanja odraslih in živi dokazi njegovih učinkov. Med okrog 70 udeležencev nas je bilo 10 iz vrst koordinatorjev EPUO iz drugih držav članic EU, pridružili sta se pa tudi predstavnici Evropske komisije in EAEA.

Gradiva, med katerimi sta tudi obe poročili o projektu EPUO v ZK za obdobje 2012–2014, najdete na [spletni strani NIACE](#). Njihovim prizadevanjem je mogoče slediti tudi na Twitterju pod #EULearning.

mag. Zvonka Pangerc Pahernik (zvonka.pangerc@acs.si), ACS

V Cardiffu so z zanimanjem prisluhnili našim izkušnjam

Valižanska enota v predhodnem članku omenjenega NIACE, [NIACE Cymru](#), je svoj zadnji forum za merjenje učinkov izobraževanja odraslih izpeljala po zaključni konferenci, in sicer 30. septembra v Cardiffu. Med udeleženci sem bila tudi avtorica članka. Na njihovo željo sem jim predstavila slovenske izkušnje z raziskavo [PIAAC](#) ter [strokovnimi dogodki za spodbujanje temeljnih zmožnosti](#), ki smo jih letos izpeljali pod okriljem projekta EPUO. Valižani in Škoti namreč niso bili vključeni v prvi krog omenjene raziskave, zato sta jih zanimala organizacija in financiranje slovenske raziskave. Čeprav v kasnejši razpravi ni prevladalo pozitivno mnenje o vstopu v tretji krog PIAAC, so naše izkušnje sprejeli s hvaležnostjo in željo, da vendarle nekako pridobijo trdne podatke o stanju spretnosti odraslih v okolju, v katerem je bil v zadnjih letih proračun za vzgojo in izobraževanje odraslih okleščen za blizu 50 %.

Obisk NIACE, na katerem je sodelovala tudi direktorica Nacionalnega združenja za izobraževanje odraslih na Irskem ([AONTAS](#)), Berni Brady, je bil dobra priložnost za izmenjavo informacij o festivalih učenja. NIACE je letos svoj [Teden učečih se odraslih](#) po [britanskem vzoru](#) izpeljal že štiriindvajsetič. Zaradi znižanja sredstev iz proračuna so pri svojih 21 koordinatorjih zaznali velik upad zanimanja za sodelovanje, zato je koncept festivala v prenovi. Nanjo bo gotovo vplivalo tudi dejstvo, da se celoten NIACE konec leta združuje s Centrom za

ekonomsko in socialno vključenost ([CESI](#)), pri slednji pa je na prvem mestu predvsem »vključenost na trg dela«.

Tudi Irci svoj [Festival učečih se odraslih](#) nadgrajujejo in ga pridno vpletajo v prizadevanja na področju lobiranja za ustrezno politiko izobraževanja odraslih. V februarju 2016 bodo za to vzpostavili Nacionalni forum učečih se, kar je tudi nas spodbudilo, da ponovno obudimo ta vidik promocije izobraževanja odraslih, ki smo ga postavili [pred desetimi leti](#), a ni zaživel. O tem ter o drugih informacijah in zamislih, ki smo jih pridobili v Cardiffu, bomo poročali na različnih forumih, med drugim tudi na sestanku za razvoj TVU proti koncu leta.

mag. Zvonka Pangerc Pahernik (zvonka.pangerc@acs.si), ACS

Vrednotenje in priznavanje neformalno in priložnostno pridobljenih znanj na Portugalskem

Avtorica prispevka sem se od 27. 9. do 3. 10. 2015 udeležila študijskega obiska na Portugalskem v okviru Erasmus+ štipendije za akcijo mobilnost osebja za izobraževanje odraslih, ki jo omogoča CMEPIUS.

Cilj obiska na Portugalskem je bil spoznati, kako poteka proces vrednotenja in priznavanja neformalno in priložnostno pridobljenih znanj v tej državi, katere elemente ima in kaj se lahko od Portugalcev naučimo. V ta namen sem obiskala ANQEP, nacionalno agencijo za poklicne kvalifikacije, in dva CQEP-a, Centra za kvalifikacije in poklicno izobraževanje in usposabljanje.

Iz rezultatov obiska na Portugalskem je razviden upad splošnega izobraževanja odraslih na račun poklicnega izobraževanja odraslih, ki ga je začela politika Evropske komisije. Na uničujoče posledice tovrstnega trenda že nekaj časa opozarjamo raziskovalci in strokovnjaki, pa tudi EAEA. Portugalska je namreč imela dobre prakse vrednotenja in priznavanja neformalno in priložnostno pridobljenih znanj zlasti do leta 2011, ko je bilo tam približno 450 t. i. centrov novih priložnosti, ki so omogočali vrednotenje tudi na področju splošnega izobraževanja odraslih. Po tem letu so se ti centri preoblikovali v CQEP-e. Število centrov se je zmanjšalo na nekaj več kot 200. Vsi ti centri so vladne organizacije, njihovo delo spremlja nacionalna agencija ANQEP.

Več informacij o študijskem obisku na Portugalskem lahko preberete v [daljšem članku](#).

Dr. Natalija Vrečer (natalija.vrecer@acs.si), ACS

20 let festivala učečih se odraslih v Švici

Švicarsko združenje za izobraževanje odraslih ([SVEB](#)) se je gibanju festivalov učenja pridružilo istega leta kot ACS s TVU, tj. v Evropskem letu vseživljenjskega učenja 1996. Letošnja, dvanajsta izvedba njihovega [Lernfestivala](#) je bila priložnost za proslavitev 20-letnice pripadnosti zamisli, da s pestrimi izobraževalnimi in svetovalno-informativnimi dogodki ter podelitvijo priznanj najuspešnejšim udeležencem k izobraževanju in učenju pritegnejo karseda veliko ljudi.

Obenem je letos idejna vodja in nacionalna koordinatorica švicarskega festivala, Ruth Jermann, sklenila svoje poslanstvo in ga predala mlajšima kolegoma, Simoni de David in Bernhardu Grämigerju.

[Jubilejno odprtje](#), dan zatem pa še mednarodni simpozij o vseživljenjskem učenju, je SVEB organiziral 16. in 17. septembra v Luzernu. Podelili so tri nagrade [Prix alice](#) zglednim učečim se, 24-urni festival z okrog 600 dogodki na 20 prizoriščih

po Švici pa je potekal 18. in 19. septembra od 17. ure prvega dne pa do 17. ure drugega. Potekal je pod zgornjim sloganom »Učenje z glavo, srcem, rokami in nogami«. Ob tej priložnosti so pripravili tudi publikacijo o 20 letih festivala učenja ([20 Jahre Lernfestival](#)).

Slovensko-švicarsko partnerstvo na področju ozaveščanja in promocije izobraževanja odraslih je prav tako teklo 20 let. Neposredno smo sodelovali v projektih [Širitev in krepitev evropske razsežnosti gibanja Tedna vseživljenjskega učenja](#) ter [Mednarodni Teden učečih se odraslih v Evropi](#), obenem pa smo v teh letih dejavno sooblikovali mednarodno gibanje festivalov učenja ter se občasno obiskovali in še kako drugače izmenjevali zamisli in izkušnje. Pod vplivom teh izmenjav so Švicarji začeli več pozornosti posvečati regionalni in lokalni ravni, vzpostavljati mrežo koordinatorjev ter podeljevati priznanja – četudi za zdaj le za dosežke v formalnem izobraževanju. Mi pa smo se razveseljevali njihovih inovativnih marketinških pristopov, predvsem pa silne energije in dobre volje, ki ju je Ruth vsa leta vlagala in ju delila z nami. Še preden smo z našo prisotnostjo v Luzernu proslavili njihove/njene dosežke, smo se z Ruth srečali na letošnjem odprtju TVU v Črnomlju. Četudi je naš festival dobro poznala, je izrazila presenečenje in navdušenje nad njegovim razvojem s [Parado učenja – dnevi učečih se skupnosti](#). »Ta vidik festivala je v Švici težko razviti, saj naši koordinatorji stavijo predvsem na promocijo svojih dejavnosti in še ne vidijo priložnosti, da prevzamejo vodilno vlogo v razvoju skupnosti,« je dejala. Morda pa jo bodo v prihodnje presenetili.

mag. Zvonka Pangerc Pahernik (zvonka.pangerc@acs.si), ACS

Mednarodni simpozij o vseživljenjskem učenju v Švici

Luzern je 17. septembra v grajskem okolju Château Gütsch gostil okrog 40 domačih in mednarodnih strokovnjakov, ki smo razpravljali o učinkih, novih pristopih in prihodnosti kampanj za spodbujanje izobraževanja odraslih in vseživljenjskega učenja. V ospredju so bila vprašanja o tem, kakšno vlogo (lahko) ima festival učenja v politiki izobraževanja odraslih, katere promocijske dejavnosti in prireji so učinkoviti v sodobnih razmerah ter kakšen naj bi bil festival učenja v naslednjih 20 letih.

Skupino mednarodnih strokovnjakov je vodil Alan Tuckett (na sliki na krajni levi), ki je pred 24 leti spodbudil nastanek Tedna učečih se odraslih (Adult Learner's Week) v Združenem kraljestvu, pomagal zamisel širiti v svetu in tako postal »oče festivalov učenja«. Sodelovala je tudi Gina Ebner, generalna sekretarka [EAEA](#), ki je v svoji uvodni predstavitvi omenila politične podlage za dejavnosti ozaveščanja ter izpostavila projekt [ARALE](#). Povedala je tudi, da si EAEA na različnih ravneh prizadeva za razglasitev leta 2018 kot »Evropskega leta izobraževanja odraslih« in da bo pri tem sodelovala s svojimi članicami.

Tuckett je v osrednjem delu programa povezoval omizje, ki smo ga sestavljali koordinatorji festivalov iz Belorusije (Galina Veramejchyk), z Madžarske (Janosz Toth) in Norveške (Sturla Bjerkaker), iz Slovenije (avtorica članka) in Srbije (Nikola Keruga). Spregovorili smo o odlikah in težavah, dosežkih in izzivih naših kampanj ter oblikovali prve iztočnice za delo v skupinah, ki se je v nadaljevanju po metodi Svetovna kavarna vrtelo okrog gornjih

vprašanj. Vodila sem razpravo o tem, kako pritegniti premalo zastopane, praviloma izobraževalno prikrajšane skupine prebivalstva na festival oziroma v izobraževanje ter kako proslaviti dosežke uspešnih učečih se in jih »uporabiti« kot ambasadorje učenja v najširši javnosti, stroki in politiki izobraževanja odraslih. Predvidevamo, da bo v kratkem celoten simpozij z zapisi o spoznanjih in predlogih vseh skupin našel svoje mesto na spletni strani [švicarskega festivala](#).

Slovenijo so na simpoziju zastopali še mag. Andrej Sotošek, direktor ACS, ter predstavniki ZIK Črnomelj – mag. Nada Žagar, Nada Babič Ivaniš ter Tadej Fink, ki so s SVEB in 6 drugimi partnerji sodelovali v projektu [Learning to Tackle Poverty](#) (Učenje za boj proti revščini).

mag. Zvonka Pangerc Pahernik (zvonka.pangerc@acs.si), ACS

Delavnica o uporabi digitalnih medijev za razvijanje ključnih spretnosti

23. in 24. septembra sem avtor članka sodeloval na *Peer Learning Activity on the use of digital media in basic skills education* v nemškem Bonnu. Dogodek je organiziral [BIBB](#), nemška nacionalna agencija. Na dvodnevni delavnici se nas je zbralo slabih štirideset, predvsem zaposlenih na nacionalnih agencijah oziroma dejavnih na projektih Erasmus+ ali sodelujočih pri projektu Uresničevanje prenovljenega [Evropskega programa za učenje odraslih](#) z namenom izmenjevanja izkušenj.

Prvi dan smo podrobneje spoznali nemški sistem izobraževanja odraslih ter poklicnega izobraževanja. Drugi dan je bil bolj praktične narave, kjer smo spoznali kar nekaj zanimivih praks. Najprej sta sodelavki [Nemške zveze izobraževanja odraslih](#) (DVV) predstavili internetna portala »[ich-will-lernen.de](#)« in »[ich-will-deutsch-lernen.de](#)«, nizozemska sodelavka z [ETV.nl](#) pa njihov portal za razvijanje ključnih spretnosti

[Oefenen.nl](#). Sledile so predstavitve [eVideo 2.0](#) iz [Arbeit und Leben Berlin](#), [The Literacy Screener](#) [Nizozemskega sklada za branje in pisanje](#) ter predstavitev [Leo.-App](#) aplikacije Univerze iz Hamburga.

Žal se je drugi dan prekmalu končal, da bi si uspeli podrobneje ogledati vse predstavljene zanimive prijeme. Tudi hiter pregled pa je bil dovolj, da gre za velike in kakovostne projekte, ki pa tudi precej stanejo. Verjetno jih predvsem finančno mi kot država ne zmoremo, kljub temu da bi jih potrebovali.

Darijan Novak (darijan.novak@acs.si), ACS

O Interesni skupini za vseživljenjsko učenje v Evropskem parlamentu

V [majsko-junijski](#) izdaji smo poročali o prvem, aprilskem sestanku Interesne skupine za vseživljenjsko učenje v Evropskem parlamentu. Ta je medtem pridobila svoj logotip in [spletno stran](#) ter se vnovič sestala 29. septembra. Skupino vodi finska evroposlanka Sirpa Pietikäinen, v njej pa je še devet članov iz Belgije, Italije, Nemčije, s Poljske, z Malte in Madžarske in iz Združenega kraljestva; Slovenijo v tej zasedbi zastopa dr. Milan Zver. Naj spomnimo, da smo na pobudo [EAEA](#) in [EUCIS-LLL](#) (Platforme za

vseživljenjsko učenje) sodelovali pri spodbujanju naših evroposlancev, da se vključijo v to civilno iniciativo. Njen namen je razprava o ključnih vprašanjih vseživljenjskega učenja s posebnim poudarkom na izobraževanju odraslih.

Na jesenskem sestanku so poslanci pod vplivom aktualne begunske krize razmišljali o vlogi izobraževanja (odraslih) pri doseganju spretnosti kritičnega ter ustvarjalnega mišljenja in delovanja, kar sta predpogoja za demokracijo in dejavno državljanstvo. Pri spreminjanju mentalitete pa lahko ustanove za izobraževanje odraslih prerastejo svojo izobraževalno vlogo in postanejo gonilne sile v učečih se skupnostih. Ni treba stvari odkrivati na novo, pač pa je smiselno uporabiti, kar že dolgo in uspešno deluje, ter vzpostaviti partnerstva s civilno družbo, je menila Julie Ward iz ZK, podpredsednica skupine.

Dejavnostim skupine bomo sledili, s slovenskim predstavnikom pa se bomo povezali ter vas o obojem obveščali.

mag. Zvonka Pangerc Pahernik (zvonka.pangerc@acs.si), ACS

Unescova Priporočila o učenju in izobraževanju odraslih tik pred potrditvijo

Na 38. zasedanju Generalne konference UNESCO, od 3. do 18. novembra letos, bo med množico gradiv v postopku presoje in sprejema tudi dokument Predlog prenove [Priporočil o razvoju izobraževanja odraslih](#) (Nairobi, 1976). Namen prenove je uskladiti dokument s sodobnimi izobraževalnimi, kulturnimi, političnimi družbenimi in ekonomskimi izzivi, upoštevanimi tudi v [Belémskem akcijskem načrtu](#) (2009). V redno, triletno poročanje o uresničevanju slednjega (t. i. [poročila GRALE](#)) bo v prihodnje vključeno tudi spremljanje udejanjanja prenovljenih Priporočil.

Proces prenove je tekел vzporedno s preoblikovanjem Priporočil za tehnično in poklicno izobraževanje, zato da je zagotovljena usklajena obravnava obeh področij, ki sta pomembna sestavna dela programa Združenih narodov »Post–2015 agenda«.

O tem, da smo v javni razpravi o enem od prejšnjih osnutkov tega strateškega dokumenta sodelovali, smo poročali že lani. Zdaj ob [končnem osnutku](#) (z novim imenom Priporočila o učenju in izobraževanju odraslih), ki so ga sooblikovali strokovnjaki držav članic in člani ekspertne skupine pri [Unescovem inštitutu za vseživljenjsko učenje](#), ugotavljamo, da so bile nekatere naše pripombe očitno uglašene s svetovno skupnostjo izobraževanja odraslih. V dokumentu je namreč slednje jasno umeščeno v celotno strukturo vseživljenjskosti učenja, izpostavljene so tri ključne domene (pismenost in ključne spretnosti, nadaljevalno usposabljanje in strokovno spopolnjevanje ter izobraževanje in učenje za dejavno državljanstvo), izražena pa je tudi potreba po medsektorskem pristopu, ki temelji na partnerstvu in posebno skrb namenja ranljivim ciljnim skupinam.

Postopek prenove Priporočil, na katera se bomo lahko v prihodnje sklicevali pri našem delu, si lahko pogledate tudi na spletni strani [Unescovega inštituta za vseživljenjsko učenje](#). Slovenskim delegatom na novembrski konferenci želimo zanimivo in uspešno srečanje, o njegovih izidih pa bomo poročali.

mag. Zvonka Pangerc Pahernik (zvonka.pangerc@acs.si), ACS

Informativno-promocijska brošura o izobraževalni dejavnosti ACS

Pred kratkim je nastala informativno-promocijska brošura, ki bo podkrepila izobraževalno dejavnost ACS tudi pri predstavitvah domači strokovni javnosti in tujcem. V knjižici je na kratko predstavljeno:

- usposabljanje in spopolnjevanje izobraževalcev odraslih na ACS (*namen dejavnosti, vrste usposabljanja in spopolnjevanja, spletna programoteka, možnost priznavanja že pridobljenega znanja, knjižna polica s strokovno literaturo v podporo usposabljanju in spopolnjevanju*) ter
- kompetenčna zasnova usposabljanja in spopolnjevanja izobraževalcev odraslih (*kaj zajema kompetenčna zasnova, kako so v kompetenčni zasnovi opredeljene zmožnosti, predstavljenih pa je tudi vseh osem vlog izobraževalcev odraslih, za katere smo doslej pripravili opise del in zmožnosti, ter spletna mesta, kjer si zainteresirani lahko te opise ogledajo na spletu*).

Knjižica o izobraževalni dejavnosti je bila pripravljena, oblikovana in natisnjena s pomočjo sredstev mednarodnega projekta SHAPE (Shared expertise in provision of adult education in 5 European countries).

Publikaciji v slovenskem in angleškem jeziku sta objavljeni tudi na [Knjižni polici](#) izobraževalne dejavnosti ACS.

Simona Kavčič (simona.kavcic@acs.si), ACS

Izobraževanje odraslih v Evropi 2015

EAEA vsako leto opravi raziskavo med svojimi člani, na podlagi katere nastane poročilo za različne evropske države, ki je objavljeno v publikaciji Adult Education in Europe – A Civil Society View. V njej so tudi podatki za Slovenijo! Med drugim so opisane številne ponudbe in dejavnosti za naprej, vpliv raziskave [PIAAC](#), [Parada učenja](#) in EPUO. Več o publikaciji si lahko preberete na [EPALE Slovenija](#).

Simona Kavčič (simona.kavcic@acs.si), ACS

IZ DRUGIH VIROV

Podeljene nagrade Republike Slovenije na področju šolstva za leto 2015

Ob svetovnem dnevu učiteljev, 5. oktobra 2015, je MIZŠ podelilo nagrade Republike Slovenije na področju šolstva za leto 2015. Nagrado za izjemne dosežke na področju izobraževanja odraslih je letos prejela Marjeta Gašperšič, direktorica RIC Novo mesto.

Marjeta Gašperšič je direktorica RIC Novo Mesto od leta 2007. Že v prvih letih delovanja je spodbujala in vodila razvoj dejavnosti študijskih krožkov, TVU in Univerze za tretje življenjsko obdobje ter splošno neformalno izobraževanje odraslih in projektno delo. Njeni sodelavci so o njej zapisali, da s strokovnimi prispevki dejavno sodeluje na regionalni, nacionalni in mednarodni ravni ter bogati prakso izobraževanja odraslih. »Državna nagrada za dosežke v izobraževanju odraslih pomeni izjemno priznanje mojemu delu, pa tudi delu našega kolektiva. Mnogo projektov smo uresničili skupaj z vsemi, ki smo RIC-evci danes, pa tudi s tistimi, ki so v preteklih letih z nami delili poti izobraževanja odraslih. Pa tudi z mnogimi partnerji, zunanjimi sodelavci, strokovnjaki, udeleženci,« je ob prejetju nagrade povedala Marjeta Gašperič.

Letos je bilo podeljenih 11 nagrad, kar je tudi najvišje mogoče število nagrad. Nagrade so podelili na 7 področjih, in sicer eno nagrado za osnovno šolstvo, dve za srednje šolstvo, dve za glasbeno šolstvo, tri za visoko šolstvo in po eno nagrado za izobraževanje otrok s posebnimi potrebami, za izobraževanje odraslih ter za področje šolstva pripadnikov slovenske manjšine v Italiji, Avstriji in na Madžarskem. Štiri nagrade so bile podeljene za življenjsko delo, sedem nagrad pa za izjemne dosežke v šolstvu.

Več o nagradah si preberite na [spletni strani MIZŠ](#), naši stanovski kolegici in sodelavki v številnih dejavnostih pa ob tej priložnosti iskreno čestitamo!

Priredila: Neja Colja (neja.colja@acs.si), ACS

Vseživljenjsko učenje za življenje in ustvarjanje starejših v družbi prihodnosti

V torek, 29. 9. 2015, je v Cankarjevem domu v okviru 15. F3ŽO potekala [okrogla miza o starejših v družbi prihodnosti](#). Na njej smo skušali odgovoriti na številna vprašanja, mnenja in dejstva o izobraževanju in učenju starejših od 65. leta, njihovih interesih in potrebah pa so bila dokaj enotna. Udeleženci okrogle mize so poudarili, da je prednost učenja v tretjem in četrtem življenjskem obdobju zadovoljstvo v učenju, ker ga ljudje izberejo sami, učijo se predvsem tisti iz generacije 65+, ki so se učili celo življenje. Ostaja pa še velik del starejših, ki se v različne učne programe ne vključujejo.

V Sloveniji je dobro organizirano učenje starejših v okviru univerz za tretje življenjsko obdobje. Vendar zaščiten koncept univerz ne odgovarja na vse potrebe, ki jih imajo starejši v različnih okoljih. Zato je pomembno, da spodbujamo različne možnosti za njihovo učenje. V zadnjih letih je bilo v okviru različnih projektov razvitih veliko izobraževalnih programov za starejše, odlična je bila praksa centrov vseživljenjskega učenja, ki so pripeljali učenje bliže domu. Ljudske univerze, ki v vsej državi postajajo sodobna izobraževalna središča,

razpolagajo z izkušnjami, znanjem in kadri. K informiranju in vključevanju starejših v učenje lahko pomembno prispevajo razvita dejavnost informiranja in svetovanja v izobraževanju odraslih, medresorsko in medgeneracijsko sodelovanje, razvoj prostovoljstva in vključevanje različnih aktivnosti civilne družbe.

V prihodnjih letih bo treba še bolj spodbuditi medgeneracijski dialog na področju vseživljenjskega izobraževanja, odraslim po 65. letu starosti nameniti več možnosti za učenje, še posebej za digitalno opismenjevanje, povečati odgovornost lokalnih skupnosti in gospodarskih družb pri izobraževanju odraslih ipd. Več si preberite v [daljšem članku](#).

Premalo pa se še zavedamo in naredimo za to, da bi tudi vseživljenjsko učenje starejših uredili sistemsko na državni in lokalni ravni in še posebej tistim, ki stroškov ne morejo plačati sami, zagotovili dostop do učenja.

Marjeta Gašperšič (meta.gaspersic@ric-nm.si), RIC Novo mesto

Animacijski film o pismenosti odraslih

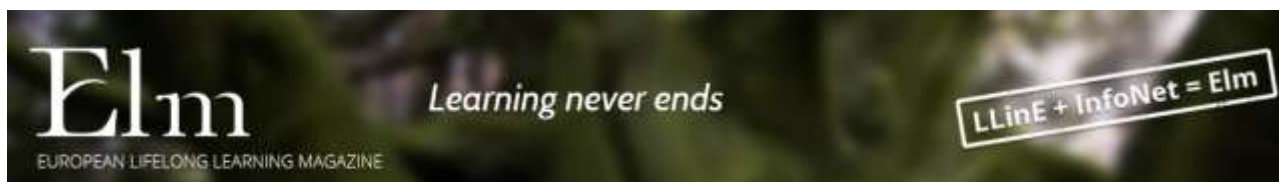
V okviru projekta [ELINET](#) (European Literacy Policy Network) je nastala kratka animacija, ki nam v minuti in pol pokaže, da tudi vsakdanje stvari, kot sta glasno branje in razumevanje zdravilom priloženih navodil, marsikomu povzročajo težave. Med okoli 55 milijoni ljudi v Evropi, starimi med 16 in 65 let, ki ne znajo dobro brati in pisati, jih je veliko tudi v Sloveniji. Morda celo v vaši bližnji okolici živi kdo, ki ima težave z branjem in razumevanjem besedil.

Problem pismenosti je prikrit in zanj ve le peščica. Animacija sporoča, da pismenost spreminja življenja in da s skupnimi močmi lahko dosežemo spremembe! Oglejte si ga [tukaj](#).

Simona Kavčič (simona.kavcic@acs.si), ACS

Izšla je nova spletna revija European Lifelong Learning Magazine

Evropski portal InfoNet o izobraževanju odraslih (European Infonet Adult Education) in finska revija Vseživljenjsko učenje v Evropi (Lifelong Learning in Europe – LLinE) sta se združila in tako je septembra izšla nova spletna revija [European Lifelong Learning Magazine](#) (ELM). ELM je brezplačna spletna revija o vseživljenjskem učenju. Namenjena je vsem izobraževalcem, zagovornikom, strokovnim delavcem s področja izobraževanja odraslih, oblikovalcem politike in raziskovalcem. Glavna tema tokratne številke je **Izobraževanje odraslih in socialni mediji**.

V prvem članku [Social media in 2015: visual and omnipresent](#) lahko dobimo odgovore treh evropskih strokovnjakov za socialne medije na to, kateri so največji trendi v socialnih medijih danes in kakšni bodo jutri. Beremo lahko tudi o tem, kakšno vlogo imajo socialni mediji kot učno okolje. Drugi prispevek [Critical awareness in the realm of abundance](#) je v obliki eseja na temo, kaj pomeni biti socialno medijsko pismen in ali so knjige že mrtve. V prispevku [From social to engaging? - learning groups and gamification](#) nam grafični oblikovalec Oliver

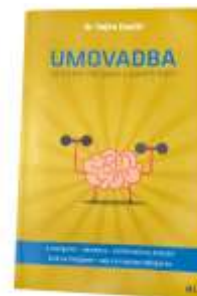
Simko pojasnjuje, kako lahko igra elementov v učnem procesu vpliva na učne izkušnje. V prispevku [What exactly is "digital dementia"?](#) raziskovalec Manfred Spitzer trdi, da digitalni mediji uničuje možgane mlade generacije. Beremo lahko tudi razpravo [Distraction machine or learning utopia? Geert Lovink and Marianna Fridjonsdottir in debate](#), v kateri naletimo na dva različna pogleda. Zadnji članek [Social media for low-skilled adults: new opportunities](#) pa govori o tem, da je uporaba socialnih medijev kot učna platforma lahko ena izmed strategij za vključevanje nizko kvalificiranih odraslih v izobraževanje.

Neja Colja (neja.colja@acs.si), ACS

Umovadba za bistre možgane v poznih letih

V vsakem starostnem obdobju je pomembno, da ohranjamo bister um in zdrave možgane. Te napotke nam ponuja tudi knjiga dr. Vojka Kovačiča, *Umovadba za bistre možgane v poznih letih*, ki hkrati tudi poučno in razumljivo razlaga dogajanje v možganih ter nevrodegenerativne bolezni.

Ob listanju knjige tako lahko spoznamo, kaj lahko storimo, da ohranimo čim bolj bistre možgane – od prehrane do gibanja, socialnih stikov in različnih oblik vadbe. Ponuja tudi praktične vaje za krepitev možganov. Spremno besedo je napisal dr. Simon Brezovar z Nevrološke klinike UKC v Ljubljani, ki je knjigo strokovno pregledal in avtorju svetoval določene rešitve. Knjiga je torej lahko tudi odlična telovadba za možgane. Več o njej si preberite [tukaj](#). Knjigo odlično dopolnjuje vadnica z naslovom *Da ne pozabim: vadnica*.

Simona Kavčič (simona.kavcic@acs.si), ACS

EPALE

EPALE približujemo njegovim uporabnikom

Potreba po promociji nove spletne platforme [EPALE](#) je vedno večja, saj je na njej že veliko objav. Do začetka oktobra smo jih nanizali že več kot 240 – med njimi je največ aktualnih novic in virov. A platforma brez svojih uporabnikov nikakor ne more živeti. Zato smo se odločili, da začnemo aktivno promocijo pri potencialnih uporabnikih. Delovne obiske smo izpeljali na Jesenicah, v Črnomlju in Novem mestu, se povezali z mrežo organizacij EU in bili v gosteh še na drugih dogodkih. Pred nami pa je tovrstnih srečanj še več.

V prvi polovici leta smo se v Nacionalni podporni službi (NSS) za EPALE (s sedežem na [CMEPIUS-u](#)) odločili, da najprej naredimo čim več raznovrstnih objav, ki jih obiskovalci portala že lahko prebirajo. V jesenskem času pa smo aktivnosti usmerili tudi v promocijo platforme, ki beleži že 6.226 registriranih uporabnikov iz vsega sveta, ne le Evrope (podatek za dan 13. oktobra 2015). V Sloveniji smo se odločili za t. i. delovne obiske, ki dajo zaposlenim možnost spoznati, kaj EPALE je, kakšne priložnosti nudi izobraževalcem odraslih, obenem pa je tudi odlična

priložnost, da prihodnji uporabniki NSS sporočijo svoje potrebe in s kakšnimi temami se srečujejo pri svojem delu.

Poleg delovnih obiskov smo se udeležili tudi drugih dogodkov in srečanj, kjer smo imeli možnost vzpostavljati nove stike in skupaj s slovenskimi deležniki v izobraževanju odraslih najti možnosti za sodelovanje. Med drugim smo bili na delavnici na Slovenski univerzi za tretje življenjsko obdobje, ki je zaključila projekt CINAGE, dogodku DELÍ izkušnje in ideje o razširjanju, uporabi in trajnosti projektnih rezultatov, Letnem srečanju mrež EU, 15. F3ŽO ipd.

Delovni obiski so pokazali, da so tovrstna srečanja zelo dobra priložnost, da zaposleni spoznajo platformo in sami ugotovijo, kako lahko svoje delo in projektne rezultate promovirajo na EPALE. Tovrstnih srečanj si želimo še več. Če ste zainteresirani, da platformo predstavimo tudi pri vas, nam pišite na epale@cmepius.si in dogovorili se bomo za sodelovanje.

Ajda Turk (ajda.turk@cmepius.si), CMEPIUS

Kaj smo na EPALE objavili v zadnjem mesecu?

Jesenski čas je prinesel vrsto novih objav, ki jih želimo čim bolj približati tistim, ki tovrstne informacije potrebujejo. Tako ste v zadnjem času lahko brali o:

- [mednarodni konferenci »Kako do aktivnega staranja«](#),
- [vabilu na Valorizacijsko konferenco s Pedom Opeko](#),
- [zaključni delavnici CINAGE po CINAGE-u](#),
- [Dnevh slovenskih svetovalnih središč 2015](#),
- [Vodniku po financiranju EU za začetnike](#),
- [stopnji anketne brezposelnosti v letu 2014](#) idr.

Najbolj pa izpostavljamo spletne dnevnike. Med največ komentiranimi je zagotovo spletni dnevnik mag. Tanje Vilič Klenovšek (ACS), [Izzivi svetovalne dejavnosti v sodobnem izobraževanju odraslih](#). Preberete pa lahko še:

- [Odprt je razpis za dobitnike priznanj za promocijo učenja in znanja odraslih 2015](#),
- [Prilagoditi se moramo drug drugemu](#),
- [Coaching – zaveznitvo na poti do ciljev tudi v izobraževanju odraslih](#),
- [Ali se v javnem prostoru dovolj pogovarjamo o tem, kakšno je kakovostno izobraževanje odraslih?](#),
- [EPALE praznuje evropski dan jezikov](#),
- [Mednarodni dan starejših](#),
- [Združeni narodi objavili nove cilje trajnostnega razvoja](#),
- [Znaš, nauči drugega – Medgeneracijski center Univerze za tretje življenjsko obdobje](#).

Bi radi tudi sami kaj sporočili na EPALE? Svoje prispevke objavite na platformi in delite svoje znanje in izkušnje. Vabljeni tudi h komentiranju objav drugih. [Registrirajte se](#) in delite svoje znanje.

Izkušnje so pokazale, da uporaba platforme pri svojem delu (spremljanje in objavljanje

prispevkov) izboljšuje poznavanje področja ne le v Sloveniji, ampak tudi v Evropi. Prav tako se že ustvarjajo nova poznanstva in krepijo nova sodelovanja, o čemer so nam uporabniki že poročali.

Ajda Turk (ajda.turk@cmepius.si), CMEPIUS

Tematske usmeritve v prihodnjih mesecih

EPALE sledi aktualnim temam, ki jih srečujemo v Evropi in tudi po svetu. Številne objave so bile namenjene problematiki s pribežniki. Prav tako smo Nacionalne podporne službe sodelovale pri pripravi vsebin za obeležitev mednarodnega dne jezikov in mednarodnega dne starejših. V naslednjih mesecih boste s spremljanjem EPALE lahko brali spletne dnevnike in druge vrste objav, ki bodo obeleževale:

- mednarodni dan strpnosti (16. november),
- svetovni dan oseb s posebnimi potrebami (3. december),
- mednarodni dan prostovoljstva (5. december),
- svetovni dan človekovih pravic (10. december).

EPALE spremljajo izobraževalci odraslih po svetu, ne le v Evropi. Uporabniki prihajajo iz Brazilije, Avstralije, ZDA, Kanade, Surinama, Afganistana, Kolumbije, Alžirije, Malezije, Paname, Kitajske, Izraela in tudi drugih držav po svetu. EPALE so promovirali tudi v Srbiji in Mehiki. Vabljeni, da se pridružite tudi vi.

Spremljajte nas na [spletni strani](#), [FB strani](#) ali Twitterju [@EPALE_SI](#).

Ajda Turk (ajda.turk@cmepius.si), CMEPIUS

KOTICEK JE VAŠ

Z LU Kočevje na kočevski tržnici

19. in 23. septembra je na kočevski tržnici potekala predstavitev dveh projektov, ki jih izvajamo na Ljudski univerzi Kočevje, ZDRAVKO in SORO. Z obema projektoma želimo osveščati o uporabi zdrave in lokalno pridelane hrane, zato smo v sklopu projektov uredili več zelenjavnih vrtov, sadove katerih smo predstavili na mestni tržnici v Kočevju.

Projekt ZDRAVKO smo se predstavili s pridelki šolskih vrtov in degustirali nekaj

jedi, ki jih bomo uvajali v šolske jedilnike – skutino pecivo, pecivo iz ajdove kaše, namaz iz pečenega korenčka, korenčkov namaz z bučnimi semeni in skutin namaz. Sredino hladno dopoldne je sicer na plan privabilo manj obiskovalcev, kot se bi jih lahko nadejali, a vendar smo z obiskom zelo zadovoljni. Dogajanje na tržnici so s svojim obiskom popestrili učenci partnerskih osnovnih šol. Odziv obiskovalcev je bil zelo pozitiven in upamo, da bodo dobro besedo o pridnih rokah naših učencev in o našem projektu širili med svoje znance.

V sklopu projekta SORO pa smo na tržnici predstavili zgodbo zelenjavnega vrta, ki smo ga uredili pri romski družini in za katerega skrbi družina sama. Vreme je bilo letos naklonjeno in tako smo skupaj s predstavniki romske družine na tržnico prinesli veliko okusnih vrtnin, kot so redkev, paradižnik, krompir, zelje, fižol in še kaj. Dobrote so mimoidoči lahko poskusili v obliki obloženih kruhkov ali zelenjavnih napitkov. Obiskovalci so zgodbo vrta pospremili z velikim odobravanjem, nekateri mimoidoči pa so domov za pokušino odnesli še zavojček zdrave in okusne zelenjave.

Več o projektih na <http://www.zdravko-luk.si/> in <http://zdravje-romov.si/>.

Projekta sta financirana s pomočjo sredstev Evropske unije (ZDRAVKO) in preko Norveškega finančnega mehanizma (SORO).

Sonja Hribar (sonja.hribar@lu-kocevje.si) in Urša Brinovec (urska.brinovec@lu-kocevje.si), LU Kočevje

PUM Slovenj Gradec sodeluje v mednarodnem projektu Spoznaj svoj življenjski slog

V preteklem šolskem letu smo v PUM Slovenj Gradec sodelovali v mednarodnem projektu z naslovom [Spoznaj svoj življenjski slog](#). Izvajali smo ga v sodelovanju z ACS in Umanotero. Temeljni namen projekta je bil zviševanje javnega zavedanja o razvojnih vprašanjih in promocija izobraževanja za razvoj v Evropski uniji, globalno učenje in vključevanje udeležencev PUM v izobraževanje za razvoj.

Projekt Spoznaj svoj življenjski slog je sestavljen iz več modulov. V preteklem šolskem letu smo izvajali modul globalna proizvodnja tekstila in v ta namen izvedli več delavnic:

1. Moj zunanji videz: blagovna znamka DA ali NE? Pomen oblačil za človeka.
2. Denar, sveta vladar.
3. Koliko kdo dobi od majice?
4. „Oblačila izdelujejo ljudje“, Delovni pogoji v tekstilni industriji, In zmagovalec je ... Kaj lahko storim?

Projekt bomo nadaljevali tudi v tem šolskem letu, čeprav smo izvajalske organizacije prenovljenega programa [Pum-o](#) (Projektno učenje mlajših odraslih) od 1. julija 2015 brez pogodbe o delovanju programa in posledično brez financiranja. Tudi mladostniki so brez pogodb o vključitvi. V Slovenj Gradcu nam je priskočila na pomoč Mestna občina, ki bo financirala delovanje [PUM centra Slovenj Gradec](#) do izida razpisa s strani države. Program PUM centra temelji na osnovi izkušenj dosedanjega izvajanja PUM.

Več si preberite v [daljšem članku](#).

Damjana Kotnik (damjana.kotnik@mocis.si), PUM Slovenj Gradec

Univerza za tretje življenjsko obdobje LU Kočevje: za vsak okus nekaj

Približno tako bi lahko najkrajše povzeli program, ki smo ga za svoje dosedanje in nove članice in člane v novem študijskem letu pripravili na kočevski Univerzi za tretje življenjsko obdobje. Da to niso le prazne besede, so se slednji lahko osebno prepričali tudi na letošnji prvi oktobrski dan, ko so se v velikem številu odzvali vabilu k vpisu in skoraj povsem napolnili multimedijsko učilnico LU Kočevje (na sliki desno). Tu že vrsto let organiziramo izobraževanje starejših odraslih na Kočevskem in v sosednjih občinah, in tudi letos smo odprli vrata v študijske programe Univerze za tretje življenjsko obdobje, ki je financirana s pomočjo Občine Kočevje.

Ob bogati ponudbi študijskih krožkov bodo lahko na svoj račun prišli tako tisti, ki jih zanima učenje tujega jezika, lokalna zgodovina ali računalništvo, kakor tudi oni, ki si čas raje krajšajo z ročnimi deli, kuhanjem, plesom, raziskovalnem popotništvom, zdravilnimi rastlinami ali pa z mentalno-motivacijskim treningom, zvočnimi kopelmi z gongi, novodobnimi učenji in še čim.

Podrobnejši pregled je na urniku študijskih krožkov, ki je na spletnih straneh Univerze za tretje življenjsko obdobje, katere idejni vodja sem avtorica članka, koordinatorica (na sliki levo). Več informacij najdete na [spletni strani](#) Univerze za tretje življenjsko obdobje LU Kočevje.

Majda Valda (majda.valda@lu-kocevje.si), LU Kočevje

Zaključen dvoletni projekt H-CoDe na Andragoškem zavodu Maribor

Septembra smo zaključili dvoletni projekt [H-CoDe](#) (Health CoMPetence DEvelopment), program Leonardo da Vinci, Transfer of Innovation. 4. septembra smo imeli v Barceloni zaključno konferenco s predstavitvijo dela in rezultatov v projektu. Strategijo dela z dolgotrajno brezposelnimi osebami in starejšimi brezposelnimi osebami v Sloveniji je na povabilo Andragoškega zavoda Maribor predstavila Mateja Muršak, direktorica OS Maribor Zavoda RS za zaposlovanje.

V projektu smo razvili program usposabljanja za delo z ljudmi, ki so na trgu dela težje zaposljivi ali jim grozi dolgotrajna brezposelnost. Usposabljanje je zelo podrobno razdelano v kurikulumu H-CoDe, ki bo po zaključku projekta na voljo na [spletni strani projekta](#). Vsak modul je razdeljen v več učnih situacij in vsebuje opise namena učnih situacij, pridobljenih kompetenc, metod dela, potrebnih učnih pripomočkov in načinov evalvacije. V modulih smo se osredotočili na zdrav način prehranjevanja, pomen fizične aktivnosti za zdravje, samozavest in motivacijo, prepoznavanje in preprečevanje odvisnosti, obvladovanje čustev in motnje razpoloženja.

Andragoški zavod Maribor je zaključno srečanje v projektu izkoristil tudi za pridružitve v mrežo [REIN](#) (The Réseau Européen pour l'INsertion Sociale et Professionnelle des Personnes Défavorisées), ki uspešno deluje že 22 let.

Partnerji v projektu: Arbeit und Bildung e.V. (Nemčija), INIBIA EWIV, Institut für Internationale Bildungs- und Arbeitsmarktprojekte (Nemčija), Asociación para el Estudio y Promoción del Bienestar Social (Španija), Biuro Obsługi Inicjatyw Europejskich Sp. z o.o (Poljska), MKV Uluslararası Danışmanlık Eğitim ve Ticaret Ltd.Sti. (Turčija), Bulgarian Development Agency (Bolgarija), Andragoški zavod Maribor – Ljudska univerza (Slovenija).

Več o zaključenem projektu pa si lahko ogledate na [FB strani](#).

Irena Urankar (irena.urankar@azm-lu.si), Andragoški zavod Maribor

NE PREZRITE

Širi obzorja – izkušnje in povezovanje za uspešno vključevanje Romov

Mednarodni projekt e-Roma Resource (e-RR), katerega glavni cilj je spodbujanje, širjenje in izmenjava rezultatov ter gradiv na področju vključevanja Romov v različne sfere družbenega življenja, se počasi izteka. Konzorcij partnerjev od januarja 2014 na podlagi lastnih izkušenj in že obstoječih dobrih praks, ki so jih razvile različne evropske organizacije, gradi mednarodno spletno izobraževalno in informacijsko platformo, ki je dostopna na <http://www.eromaresource.com/>. Projekt e-RR poteka ob finančni podpori EU v okviru programa Vseživljenjsko učenje.

Vse zainteresirani so vljudno vabljeni k udeležbi na mednarodni konferenci z naslovom *Širi obzorja – izkušnje in povezovanje za uspešno vključevanje Romov*, ki bo potekala **26. in 27. novembra 2015 v Termah Dolenjske Toplice** v Sloveniji. Natančen program konference in prijavní obrazec ter podrobnejše informacije so na voljo na [spletni strani konference](#).

S konferenco želimo poudariti pomen povezovanja deležnikov na področju vključevanja Romov, spodbuditi mreženje in sodelovanje med resorji in institucijami, oblikovati nova partnerstva, izmenjevati dobre prakse skozi uporabo gradiv in materialov, pripravljenih v sklopu različnih projektov, in posledično zagotoviti čim učinkovitejše delovanje na področju vključevanja Romov v različne sfere družbenega življenja. Konferenca je namenjena tako strokovnjakom in praktikom kot tudi oblikovalcem politik in predstavnikom vladnih ter nevladnih organizacij.

Več informacij najdete na [FB strani](#).

Melita Oražem (melita.orazem@lu-kocevje.si), LU Kočevje

Dnevni medgeneracijskega učenja v oktobru

V sredo, **21. oktobra 2015**, bo v okviru projekta Center medgeneracijskega učenja Ljubljana v Javnemu zavodu Cene Štupar – Centru za izobraževanje Ljubljana ponovno potekal Dan medgeneracijskega učenja. Odrasli boste med delavnicami našli *Izdelavo naravnega mila*, *Zdravi zobje za lep nasmeh*, *Predstavitve računalniškega in jezikovnega programa z uporabo IKT*, *Zaljubljenost in ljubezen*, *Samski: pot do kakovostnega partnerstva ter Angleško popotnico*. Otrokom pa sta namenjeni delavnici *Predstavitve*

slovenskega znakovnega jezika in *Pojemo po angleško z upokojenci*.

Delavnice so brezplačne in potekajo čez cel dan, od 9. ure dalje. Potrebna je le predhodna prijava, in sicer na avtoričin e-naslov ali na T: 030 640 261.

Podrobnejše informacije o delavnicah si lahko preberete [tukaj](#).

Ana Strniša (ana.strnisa@cene-stupar.si), Javni zavod Cene Štupar

POSVETI, KONFERENCE

OKTOBER

Valorizacijska konferenca s Pedrom Opeko

Brdo pri Kranju, 19. oktober 2015

Namen konference je osvetliti, kako naše šole, nevladne organizacije, univerze in drugi sodelujejo z institucijami držav v razvoju po celem svetu, kakšne rezultate prinašajo tovrstni projekti in kakšen učinek imajo na posameznika, organizacije, okolje in širše. Osrednji gost konference bo misijonar Pedro Opeka, ki bo udeležencem predstavil zgodbo o Akamasoi, humanitarni organizaciji, ki jo je leta 1989 ustanovil na Madagaskarju. Več si preberite [tukaj](#).

Dan odprtih vrat Statističnega urada RS

Ljubljana, 20. oktober 2015 ob 13. uri

20. oktobra obeležujemo Svetovni dan statistike 2015, katerega letošnji slogan je "Boljši podatki. Boljše življenje." Ob tej priložnosti želijo javnost opozoriti na pomen uradne statistike kot osnove za informirano odločanje ter sporočiti, da je naša dejavnost pomembna, koristna, uporabna in tudi prav vsakemu dostopna. Zato bodo 20. oktobra ob 13. uri na Statističnem uradu RS želijo javnost opozoriti na pomen uradne statistike kot osnove za informirano odločanje. Udeležencem bodo v obliki kratkih 10-minutnih predstavitev in delavnic pokazali, kako poteka statistični proces. Program obiska traja uro in pol. Zaradi lažje organizacije dogodka so potrebne predhodne [prijave](#).

REPUBLIKA SLOVENIJA
STATISTIČNI URAD RS

Language Show Live

London, od 16. do 18. oktobra 2015

Prihaja največji letni dogodek v Evropi za jezikoslovce, tolmače, prevajalce, učitelje jezikov, učence in druge, ki nas jeziki še posebej zanimajo. Več o dogodku si preberite na [EPALE](#).

Statistični dan 2015: Masivni podatki – velika priložnost

Brdo pri Kranju (kongresni center), 10. november 2015

Tradicionalno statistično posvetovanje bo letos v znamenju masivnih podatkov. Količina podatkov, ki jih ustvarimo v zadnjih letih, narašča eksponentno. Podatki nastajajo pri uporabi pametnih mobilnih naprav, pri uporabi družbenih omrežij, pri delovanju pametnih števecov, ki merijo energetske učinkovitost, štejejo promet ali so nameščeni v avtomobilih in spremljajo njihovo delovanje ter lokacijo, in druge. Več o Statističnem dnevu 2015 si preberite [tukaj](#). Prijave organizatorji sprejemajo do 30. oktobra 2015 prek obrazca na <http://vpr.stat.si/statdanbrdo>. Udeležba je brezplačna.

4th ESREA-ReNAdET biennial meeting: The role of higher education in the process of professionalisation of adult educators (4. srečanje članov mreže ESREA-ReNAdET – vloga visokošolskega izobraževanja v procesu profesionalizacije izobraževalcev odraslih)

Ciper, od 11. do 13. novembra 2015

Namen dvoletnih srečanj [ESREA-ReNAdET](#) je združiti raziskovalce, oblikovalce politike in prakse s področja izobraževalcev odraslih. Cilj konference je predstavitev in izmenjava idej o vlogi izobraževalcev odraslih v Evropi ter razprava o vprašanjih, pomembnih za njihov poklicni status in razvoj. Več o dogodku najdete [tukaj](#).

Nacionalna konferenca KEKS

Kongresni center Brdo pri Kranju, 18. in 19. november 2015

Nacionalna konferenca o krepitevi in evalvaciji kakovosti v sistemu vzgoje in izobraževanja – KEKS je namenjena ravnateljem, strokovnim delavcem, vključenim v skupine za kakovost, učiteljem, vzgojiteljem ter drugim strokovnim delavcem vrtcev, osnovnih in srednjih šol ter drugih vzgojno-izobraževalnih ustanov, izobraževalcem učiteljev, pedagoškim svetovalcem in raziskovalcem s področja vzgoje in izobraževanja. Več o konferenci najdete [tukaj](#).

KNJIŽNICA ACS

Nova številka revije *Skillset and match*

Septemrska številka Cedefopove revije [Skillset and match](#) vsebuje poročilo in intervjuje s praznovanja [Cedefopove 40-letnice](#). Prinaša prve ugotovitve raziskave [European skills and jobs](#) (Evropske spretnosti in službe), pa tudi najnovejše informacije s področja poklicnega izobraževanja in usposabljanja v Evropi.

V tokratni številki preberite tudi o nespretnostih kandidatov, s katerimi se srečujejo delodajalci v Evropski uniji, o trendih v ponudbi spretnosti, o zahtevah pri poklicnem izobraževanju in usposabljanju v naslednjem desetletju ter o kakovosti kvalifikacij, pridobljenih z izobraževanjem.

Navdušile pa vas bodo tudi zgodbe o uspehu, ki jih prinaša VET (Vocational education and training, Poklicno izobraževanje in usposabljanje): »VET te pripravi na življenje; dobiš priložnost delati s strokovnjaki, nekaj, česar ti ne more dati splošno izobraževanje.«

Simona Kavčič (simona.kavcic@acs.si), ACS

Novo na naših knjižnih policah

Zbirka *Avtobiografsko* prinašajo neprecenljive zgodbe mladih PUM-ovcev ter njihovih mentorjev in zunanjih sodelavcev v programu PUM, ki deluje v okviru zasebnega zavoda Familija v Škofji Loki. Gre za raznovrstne in pristne zgodbe mladih ljudi, ki so iz takih in drugačnih razlogov postali socialno izključeni.

Avtobiografsko pa je mogoče razumeti tudi kot svojevrstno učno gradivo za izobraževalce odraslih, posebej za tiste, ki delajo z ranljivimi skupinami odraslih. Svoje namreč dodajo zgodbe mentoric, ki jih le redko kaj še preseneti. Pišejo, kako se počutijo ob uspehih oz. neuspehih udeležencev, kako delajo svoje delo in kako ga doživljajo, kakšen je njihov vpliv in kako doživljajo svoje poslanstvo. Kot je napisala Natalija Žalec (ACS), njihova premišljevanja ob sodelovanju z mladimi v PUM-u bogatijo in širijo razumevanje tistega, kar je nekoč davno zapisal Seneka: »Ne učimo se za šolo, ampak za življenje.« Več o zbirki si lahko preberete [tukaj](#).

Vabljeni v [Knjižnico ACS!](#)

Simona Kavčič (simona.kavcic@acs.si), ACS

Založnik: Andragoški center Slovenije, Šmartinska 134a, 1000 Ljubljana | V. d. izvršne urednice: Simona Kavčič (T: 01 5842 575, E: simona.kavcic@acs.si) | Odgovorna urednica: mag. Zvonka Pangerc Pahernik (T: 01 5842 567, E: zvonka.pangerc@acs.si) | Drugi člani uredniškega odbora: mag. Andrej Sotošek, direktor ACS, dr. Tanja Možina, mag. Tanja Vilič Klenovšek in mag. Margerita Zagmajster | Jezikovni pregled: Simona Kavčič | Računalniška postavitev: Simona Kavčič | Korektori: Erika Brenk, mag. Zvonka Pangerc Pahernik | Oblikovanje: Larisa Hercog

ISSN 1855-5942 | Številke je mogoče prebrati na: <http://www.acs.si/e-novicke>.

Izdajo glasila e-Novičke denarno omogoča Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti.